FIATAL MŰSZAKIAK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA

Kolozsvár, 2002. március 22-23.

LÉGI TEHERSZÁLLÍTÁS LOGISZTIKAI FELADATAINAK VIZSGÁLATA

Seres Tamás, Dr. Mang Béla

ABSTRACT

This essay is based on a research work dealing with the logistic tasks of the Hungarian airport: Ferihegy 1. This airport is a cargo airport where all kind of loads has to be carried and stored. This means a lot of logistic works because of the variety of the loads, which go through the system, the number of participants and the number of tasks has to be done.

1. A RENDSZER LEÍRÁSA

A ferihegyi repülőtéren működő MALÉV Air Cargo légi teherszállítási rendszer szolgáltatásait elemeztem ebben a feladatban. A MALÉV Air Cargo feladata elsődlegesen az áru szállítása, fuvarozása, másodlagosan raktározása.

2. A RENDSZER ELEMEI ÉS FUNKCIÓIK ISMERTETÉSE

A légiáru-fuvarozásban tipikusan az alábbi résztvevők működnek együtt:

Feladó, vagy gyártó (shipper): Az áru feladója az, aki el szeretné juttatni az árut a rendeltetési helyre. Ő az áru tulajdonosa.

Szállítmányozási, és/vagy vámügynök (speditőr, vámbróker): A speditőr szervezi meg az áru fuvarozást. Az árut "ready for carriage" állapotban adja át a fuvarozónak. Ez azt jelenti, hogy az áru megfelelően van csomagolva, minden egyes darabja el van látva a szükséges jelzésekkel, rendelkezik minden előírt okmánnyal, és az áru kiviteli vámkezelésen túljutott.

Ebben az esetben a speditőr az, aki a fuvarozási szerződést a légitársasággal megkötí. A hazai speditőrök tipikusan nagy nemzetközi speditőr vállalatok magyarországi képviselői, többé-kevésbé integrálva az anyacég világhálózatába és nagyobb forgalom esetén informatikai rendszerébe is. Azok a

speditőrök, amelyek nem mintegy leányvállalatként működnek, külföldi speditőrökkel kétoldalú egyezményeket kötnek egymás támogatására és az adott országban történő képviselésére. Ezzel tulajdonképpen hasonló helyzetbe kerülnek, mint a nemzetközi irodahálózattal rendelkező szállítmányozók.

Légitársaság, mint fuvarozó (airline operator): Ez az a résztvevő, amely saját fuvareszközével, azaz jellemzően repülőgéppel a fuvarozást elvégzi, tehát az árut egyik repülőtérről a másik repülőtérre eljuttatja.

Kiszolgáló ügynök (handling agent): Ez a szervezet az, amely a repülőgépet kiszolgálja, azaz kiviszi az árut a repülőgéphez, azt berakodja a raktérbe, illetve az import árut kirakodja és bevontatja a raktárba. Vámfelügyelet alatt álló raktárt üzemeltet, ahol az árut a fuvarozásig illetve az áruátvételig tárolja.

Címzett (consignee): Az áru címzettje, az, aki a rendeltetési helyen jogosult az áru átvételére.

CCS - Cargo Community System: A légifuvarozásban résztvevők közötti kommunikációban elengedhetetlenül fontos szerepet tölt be. Az információáramlásban betöltött szerepe miatt nem lehet csupán pár mondatral összefoglalni tevékenységét, ezért az alábbiakban egy bővebb ismertetőt állítottunk össze.

Biztosítók: Hasonlóan a többi fuvarozási módhoz a fuvareszközök minden esetben, a fuvarozó telephelyei, eszközei biztosítással rendelkeznek. Általában a légifuvarozók rendelkeznek egy olyan biztosítással, amely a Varsói Egyezmény által előírt kilogrammonként 20 dolláros kártérítési felelősségüket fedezi. Abban az esetben, ha a feladó ennél magasabb kártérítésre tart igényt az áru megsemmisülése esetén, úgy külön biztosítást köthet értékmegjelöléssel a küldeményére. Az ilyen biztosításokkal kapcsolatos folyamatok biztosítótársaságoként különböznek, így jelen tanulmányban ezzel nem foglalkozunk.

Bankok: A szállítmányozási és fuvarozási folyamatok résztvevői számos ponton veszik igénybe bankok szolgáltatásait. Bankgarancia szükséges ahhoz, hogy a fuvarozó a speditőrt ügynökének ismerje el. A vámkezeléssel kapcsolatos pénzügyi műveleteknél is gyakran van szükség banki ügyintézésre. Természetesen a speditőrök és légitársaságok, a hatóságok és a speditőrök vagy légitársaságok, valamint a légitársaságok egymás közötti pénzügyi műveletei is bankok közreműködésével történnek. A fentiekén kívül természetesen az utánvétes küldemények ügyintézése is bankműveleteket igényel.

3. A RENDSZERELEMEK EGYMÁS KÖZÖTTI KAPCSOLATOK FELTÁRÁSA

1. ábra Rendszerelemek kapcsolata

4. INFORMÁCIÓÁRAMLÁS VIZSGÁLATA

A nemzetközi légi árufuvarozási gyakorlatban az információcsere jelentős mértékben automatizált szabványüzenetek útján történik. Az áruk és az okmányok mozgását az esetek többségében szabványüzenetek kísérik, illetve biztosítják.

5. SZÁMÍTÓGÉPES HÁLÓZAT FELÉPÍTÉSE

A MALÉV Cargo is a SITA Shared Cargo rendszer felhasználója. A MALÉV partíciónak a "Carmen" fantázianevet adták. Mint a SITA rendszerek túlnyomó többsége, a cargo rendszer is egy "host-olt" rendszer, ami azt jelenti, hogy az adattárolás és adatfeldolgozás a Londonban található IBM Mainframe-en történik. Budapesten, illetve a MALÉV állomásain csak munkaállomások (terminálok vagy PC-k) vannak.

A Cargo Community System (CCS) alkalmazás: a raktári folyamatok irányítása, ellenőrzése olyan speciális számítógépes eszközök alkalmazásával, amelyek lehetővé teszik az áru, tároló hely, szállítóeszköz gépi azonosítását (13. ábra).

13. ábra CSS rendszer elvi felépítése

A kutatás során feltárásra kerültek még a termékek felismerésére, szenzorálásra, kódolására és dekódolására illetve nyomon követésére használt eszközök is.

Seres Tamás, hallgató / Dr. Mang Béla, egyetemi tanár

3515 Miskolc-Egyetemváros, Miskolc Egyetem - Anyagmozgatási és Logisztikai Tanszék

E-mail: seres4@iit.uni-miskolc.hu

Tel.: +3630-488-1223